

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 462/2017-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. júla 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátom JUDr. Radoslavom Olijášom, Advokátska kancelária, Grösslingová 58, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. V2-9 C 167/1993 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. mája 2016 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“) a [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“, spolu len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. V2-9 C 167/1993 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z obsahu sťažnosti vyplynulo najmä, že:

«(...) Dňa 14.6.1993 podala naša matka [REDAKOVANÉ] (...), ako žalobkyňa proti žalovanému [REDAKOVANÉ] [(nášmu otcovi)(...)], žalobu o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ešte na Okresný súd Bratislava-vidiek. Konanie sa na tomto súde viedlo pod č.k. 9C 167/1993, a po zániku Okresného súdu Bratislava - vidiek a prechode jeho rozhodovacej právomoci na Okresný súd Bratislava III. sa doteraz vedie na tomto súde pod č.k. V 2 - 9C 167/1993.

Odvtedy sa konanie neefektívne vlieklo (napriek vykonaniu množstva pojednávaní) a bolo sprevádzané rôznymi zbytočnými prietahmi v konaní a dodnes nie je vec rozhodnutá ani v prvom stupni. Naša matka ako pôvodná žalobkyňa zomrela dňa 10.5.2009 a konca konania sa nedožila. Po jej smrti sme vstúpili do konania na strane žalobcu my ako jej deti. Po smrti našej matky (t. j. po 16 rokoch od začatia konania) žalovaný v podstatnej miere zmenil svoje skutkové tvrdenia a začal si nárokovať do BSM aj veci, ktoré boli vo výlučnom vlastníctve našej matky a ako celok patrili do dedičstva po nej (v tomto smere podal proti nám ako žalovaným žaloby o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vo výlučnom vlastníctve našej matky tak, že dňa 16.5.2011 podal žalobu, ktorá bola vedená na Okresnom súde v Pezinku pod č. k. 5C 152/2011, a dňa 14.6.2011 podal žalobu, ktorá bola vedená na Okresnom súde v Pezinku pod č. k. 10C 175/2011). Po 19 rokoch od začatia konania Okresný súd Bratislava III. uznesením zo dňa 16.11.2012 č. k. V2-9C 167/1993 prerušil konanie o vyporiadaní BSM až do právoplatného skončenia konaní vedených na Okresnom súde v Pezinku č.k. 10C 175/2011, 5C 152/2011 a na Najvyššom súde SR č. k. 1Cdo 137/2011 (ktorá bola pôvodne vedená na Okresnom súde Bratislava III. pod č. k. 43C 67/2006).

Sme toho názoru, že k uvedenej situácii nemuselo dôjsť, ak by súd konal efektívne a dokázal vec rozhodnúť počas života našej matky ako pôvodnej žalobkyne t.j. za 16 rokov. Navyše na prerušenie konania až do skončenia dovolacieho konania vedeného na

Najvyššom súde Slovenskej republiky č. k. 1Cdo 137/2011 nebol žiadny dôvod, nakoľko v tom čase bol právoplatný rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 8Co 162/2007-150 zo dňa 18.5.2011, ktorým odvolací súd prvostupňový rozsudok zmenil a žalobu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vo výlučnom vlastníctve našej matky zamietol.

Sťažnosťou na zbytočné prietahy v konaní adresovanou predsedovi Okresného súdu Bratislava III. zo dňa 4.11.2015 sme sa domáhali odstránenia zbytočných prietahov v konaní.

Predseda Okresného súdu Bratislava III. reagoval na našu sťažnosť odpoveďou zo dňa 29.12.2015 sp. zn. Spr 2115/2015 tak, že naša sťažnosť nie je dôvodná.

Žiadosťou o prešetrenie vybavenia sťažnosti zo dňa 18.1.2016 sme žiadali predsedu Krajského súdu v Bratislave o prešetrenie vybavenia sťažnosti na zbytočné prietahy v konaní.

Podpredseda Krajského súdu v Bratislave reagoval na našu žiadosť listom zo dňa 15.2.2016 sp. zn. Spr. 2024/16, ktorým nám oznámil, že v konaní č. k. V 2- 9C 167/1993 nemožno konštatovať prietahy v konaní.

Opakovane sme sa domáhali sťažnosťou na zbytočné prietahy v konaní zo dňa 22.2.2016 adresovanou predsedovi Okresného súdu Bratislava III. odstránenia zbytočných prietahov v konaní.

Predseda Okresného súdu Bratislava III. reagoval listom zo dňa 18.3.2016 sp. zn. Spr. 2025/2016 tak, že sťažnosť vyhodnotil ako nedôvodnú, pretože v danej veci nečinnosť súdu, v dôsledku ktorej by došlo ku prietahom v konaní, nezistil.

Z pôvodných niekoľko desiatok položiek bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“), ktoré boli predmetom žaloby, v čase podania sťažnosti na prietahy v konaní predsedovi Okresného súdu Bratislava III. už existovala len jedna jediná, a to rodinný dom (bez pozemku) v zanedbanom stave. Všetky ostatné položky BSM (hnuteľné veci napr. autá, umelecké diela, nábytok a pod., peniaze v hotovosti) za celú dobu vlečúceho sa konania č.k. V 2- 9C 167/1993 fyzicky zanikli.

Preto sme dňa 20.4.2016 zobrali žalobu o vypořádanie BSM späť, lebo už nemá zmysel na nej trvať, keď - s výnimkou jednej - všetky položky BSM fyzicky zanikli. Udalosti teda prebehli súd v jeho (ne)konaní a čas vyriešil to, čo mal súd vyriešiť už dávno. V prípade poslednej položky BSM- rodinného domu, tak tam už nemá zmysel ani

rozhodnutie súdu o jeho vyporiadaní, nakoľko to isté, čo by vyriešilo rozhodnutie súdu, vyrieši zákonná domnienka o podielovom spoluvlastníctve podľa § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Navyše dom vyžaduje rekonštrukciu, a pri tejto rýchlosti Okresného súdu Bratislava III. by tento zanikol tiež ešte pred rozhodnutím súdu.

Podotýkame, že podľa rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 12.10.1992 č. 11892/85 vo veci Cesarini proti Taliansku pokiaľ sťažovateľ vzal žalobu späť, neznamená to, že sa vzdal svojho práva na prejednanie veci v primeranej lehote.

Napriek tomu všetkému je Okresný súd Bratislava III. stále nečinný. (...)

V nečinnosti Okresného súdu Bratislava III. v konaní č.k. V 2- 9C 167/1993 je evidentné porušenie našich základných práv ako účastníkov súdneho konania (žalobcov) na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote (čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd).

(...) Z hľadiska kritérií ochrany práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov možno konštatovať, že k porušeniu vyššieoznačených základných práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru došlo.

Konanie dodnes sa vedie už 23 rokov, čo už sa dá kvalifikovať ako extrémne prieťahy v konaní. Navyše vec nebola ani raz rozhodnutá vo veci samej. Akékoľvek objektívne okolnosti nedokážu nijakým spôsobom odôvodniť tak neúnosnú dĺžku súdneho konania. Ani právne či skutkovo najnáročnejšie spory nesmú trvať takú dlhú dobu, lebo platí zásada „oneskorená spravodlivosť je odmietnutou spravodlivosťou“ (porov. I. ÚS 582/2015-23, ev. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Medvedevskiy vs. Ukrajina z 20.5.2010).

Z hľadiska zložitosti veci sa nemôže jednať o vec až tak náročnú na rozhodnutie, nakoľko vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov je bežnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov, a právna úprava aj judikatúra súdov vzťahujúca sa na vec je stabilná.

Z hľadiska správania účastníka konania nie je možné nám ani našej matke ako pôvodnej žalobkyni vytýkať žiadne spomaľovanie priebehu konania.

Z hľadiska spôsobu, akým súdy rozhodovali, treba poukázať na to, že vec nebola vôbec ani raz rozsudkom rozhodnutá vo veci samej, teda od roku 1993 sa nerozhodlo vôbec.

Z hľadiska kritéria povahy veci a významu pre sťažovateľa treba uviesť, že uvedený vleklý spor sme „zdedili“ po našej matke, a všetky jeho okolnosti vyplývajú z nedoriešených majetkových pomerov našich rodičov a nárokovania si žalovaného na nové a nové položky majetku vo výlučnom vlastníctve našej matky. V dôsledku toho je prerušené dedičské konanie po našej matke a nie je možné v ňom prejednať ani veci, ktoré nesporne boli vo výlučnom vlastníctve našej matky a disponovať nimi.

S ohľadom na okolnosti uvedené vyššie - 23 rokov vlečúca sa vec nerozhodnutá ani raz vo veci samej, dokonca ani potom, ako sme návrh zobrali späť, čo bolo zapríčinené tým, že predseda súdu nedokázal zjednať nápravu a z kvanta položiek BSM fyzicky už existuje len jedna, ku ktorej majetkové pomery sa vyriešia aj bez rozhodnutia súdu zákonnou domnienkou o podielovom spoluvlastníctve vecí pôvodne v BSM podľa § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Máme už pocit úplnej márnosti, straty času a trpezlivosti bez akéhokoľvek výsledku v súdnom konaní. Žiadame preto priznať nám primerané finančné zadosťučinenie každému sťažovateľovi vo výške 7.000,00€, a uložiť Okresnému súdu Bratislava III., aby nám ho vyplatil do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu Ústavného súdu SR. Pripomíname, že podľa rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 12.10.1992 č. 11892/85 vo veci Cesarini proti Taliansku pokiaľ sťažovateľ vzal žalobu späť, neznamená to, že sa vzdal svojho práva na prejednanie veci v primeranej lehote.

(...) Keďže sme opakovane a bezvýsledne vyčerpali všetky účinné prostriedky na odstránenie zbytočných prietáhov v konaní (dve sťažnosti na zbytočné prietahy v konaní adresované predsedovi Okresného súdu Bratislava III.), a k náprave nedošlo, žiadame uznesením po predbežnom prerokovaní prijať túto ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie.

Podľa § 36 ods. 2 zák. č. 38/1993 Z. z. žiadame uložiť Okresnému súdu Bratislava III. uhradiť nám trovy konania vo výške 535,39€ (2 úkony právnych služieb po 214,50€/1. príprava a prevzatie právneho zastúpenia, 2. podanie ústavnej sťažnosti/ podľa § 11 ods. 3 v spojení s § 13 ods. 2 (zastupovanie dvoch účastníkov) vyhlášky č. 655/2004 Z. z., a dva krát režijný paušál po 8,58€, všetko násobené 20% sadzbou DPH podľa § 18 ods. 3 cit. vyhl.). (...)

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti žiadame, aby Ústavný súd SR vydal podľa čl. 127 ods. 2 a 3 Ústavy SR a § 56 zák. č. 38/1993 Z. z. tento nález:

I. Základné právo sťažovateľov na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III. v konaní vedenom pod č. k. V 2 - 9C 167/1993 porušené bolo.

II. Okresnému súdu Bratislava III. v konaní vedenom pod č.k. V 2 - 9C 167/1993 sa prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

III. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] sa priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 7.000,00€, ktoré je Okresný súd Bratislava III. povinný vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

IV. Sťažovateľke [REDAKOVANÉ] sa priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 7.000,00€, ktoré je Okresný súd Bratislava III. povinný vyplatiť sťažovateľke do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

V. Sťažovateľom sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia v sume 535,39 €, ktorú je Okresný súd Bratislava III. povinný vyplatiť na účet ich právneho zástupcu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.»

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. Inými slovami, ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenejšej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 117/05, I. ÚS 225/05).

Sťažovatelia namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. V2-9 C 167/1993.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec(...) prerokovala bez zbytočných prietáhov(...)

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola(...) v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom(...)

Zo samotnej sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia „*dňa 20.4.2016 zobrali žalobu o vyporiadanie BSM späť*“, a z jej príloh tiež vyplýva, že okresný súd uznesením č. k. V-2 9 C 167/1993-560 z 2. mája 2016 napadnuté konanie zastavil. Uvedené uznesenie o zastavení konania bolo sťažovateľovi doručené 7. marca 2017 a sťažovateľke 9. marca 2017. Z uvedeného tiež vyplýva, že napriek tomu, že žaloba o vyporiadanie BSM bola

späťvzatá 20. apríla 2016, sťažovatelia predmetnú sťažnosť podľa čl. 127 ods. 2 ústavy podali ústavnému súdu až 20. mája 2016.

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. II. ÚS 26/95).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu sa otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02).

Ústavný súd v súvislosti s napadnutým konaním poukazuje predovšetkým na to, že účastník konania späťvzatím návrhu uplatní svoje ústavné právo na autonómiu vôle strán, a ak s návrhom súhlasí aj protistrana, je návrh účinne vzatý späť celkom, okresný súd preto nemal inú zákonnú možnosť, než v dôsledku týchto procesných úkonov účastníkov konania konanie podľa aktuálne platného a účinného § 96 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku zastaviť (mutatis mutandis I. ÚS 59/00, I. ÚS 27/02). Je síce pravdou, že právnou istotu vytvára až právoplatné rozhodnutie súdu, avšak v tomto prípade rozhodnutie o zastavení konania už nie je meritórnym rozhodnutím o predmete konania vymedzeného návrhom na začatie konania. Podľa názoru ústavného súdu sa takýmto procesným úkonom účastníka konania v zásade mení aj záujem o odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa tento účastník nachádzal počas súdneho konania pred týmto procesným úkonom, preto bolo potrebné sťažnosť už z tohto dôvodu odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

S ohľadom na uvedené skutočnosti a v súlade s doterajšou rozhodovacou činnosťou preto neprichádza do úvahy, aby ústavný súd mohol postup okresného súdu v napadnutom konaní po prípadnom prijatí návrhu (sťažnosti) na ďalšie konanie kvalifikovať ako

porušenie základného práva sťažovateľov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto sťažnosť sťažovateľov podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. júla 2017